

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Duodecim gradus humilitatis, qui ad c lum leuent, quinam sint. Serm. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

IN FESTO ASCENSIONIS DOMINI.
IN EADEM SOLENNITATE.

421

*Duodecim gradus humilitatis qui ad cœlum leuent, quinam sint.
Sermo IV.*

Oritur sol & occidit, & ad locum suum reuertitur: ibique renascens gyrat per Meridiem & flectitur ad Aquilonem, lastrans vniuersam circuitu. Ecclesiastes I. Solem hunc fratres mei Christum Dominum & Saluatorem nostrum nobis significare, nemo est, qui ignorat. Siquidem ipse est sol iustitiæ, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, quique luminis sui radios transmittit super bonos & malos. Hic ortus est nobis angelo testate, cum dicit: *Natus est vobis hodie Saluator.* Hic iterum occidit per passionem & mortem, & ad locum suum reuertitur, puta in cœlum hodie ascendens. Ibique dum esset, quia noluit nos relinquere orphanos, renascens, id est, de nouo mentibus humanis illabens: quippe qui nobis (vt promiserat) alium paracletum Spiritum sanctum mittens, qui nos induceret in omnem veritatem: per quem etiam charitas diffunderetur in cordibus nostris. Vnde sol iustitiæ Christus Deus noster, quasi est spiritualiter renatus in nobis, qui ante corporaliter fuerat natus propter nos. Itaque, quod dixi, ibi renascens gyrat per Meridiem, id est, per prædicationem Apostolorum, quos Spiritu sancto impleuerat, circuiens à Meridie reuertitur in Meridiem. Per Meridiem Iudæos infinuans, à quibus prædicationem exorsus est, ad quos missum pariter se fatetur, dicens: *Non sum missus nisi ad oues, que perierunt domus Israel.* Et alibi. *De Sion, inquit Propheta, exibit lex, & verbum domini de Hierusalem.* Hic igitur Iudæi, à quibus Ecclesia incepit, quia salus ex Iudæis est, & ad quos in fine mundi reuertetur, sunt Meridies, per quos sol iustitiæ gyrat. Flectitur ad Aquilonem, hoc est, ad gentiles, & lastrat vniuersa, quia *non est, qui se abscondat à calore eius.* Hic, inquam, sol, qui oritur & occidit, hodie ad locum suum reuertitur. *Vado enim, inquit, ad eum, qui misit me, Et iterum: Exiui à patre & veni in mundum: iterum relinquo mundum, & vado ad patrem.* Venit sane in mundum, vt nos mundos faceret. Vixit ad tempus in mundo, vt nos imitandi ac sequendi se viam doceret. Iterum reliquit mundum, vt post se nos traheret. Hoc olim figurabatur in Iacob, qui profectus in Mesopotamiam, seruiuit Laban propinquo suo. Seruiuit autem illi pro Rachel formosa aliquot annis, quam tamen non recepit primo, sed Liam lippis oculis, fecundam tamen, deinde Rachel sibi copulauit, Et licet abeuntem ex Mesopotamia hunc Laban persequeretur, nihil tamen nocere potuit aut impedire, quin in terram suam natiuitatis rediret, & vtrâq; familiam, Liam videlicet & Rachelis, ad se reciperet. Hoc modo Christus in hunc mundum veniens, seruiuit propinquo seu auunculo suo, hoc est, patri matris suæ, populo videlicet Iudæorum, ex quo natus est secundum carnem. Seruiuit autem ei ambulando de ciuitate in ciuitatem: famem, æstum, frigus & alia id genus corporis incommoda sustinendo, prædicando quoque, miracula faciendo: & id amore Rachelis, id est, populi Iudæi, ad quos præcipue missus fuerat. Qui vel propterea speciosus, quia vnus verique Dei cultor, erat. Verum subintravit ad Christum Lia, hoc est, Ecclesia ex gentibus, lippis quidem oculis. i. errore paganitatis, & idolo-

Malach. 4.
Ioan. 1.
Luc. 2.

Ioan. 14.
Ioan. 16.

Rom. 3.

Meridies
cur mystice
Iudæos designet.
Matt. 15.
Esa. 2.
Ioan. 4.

Ioan. 16.
Ibid.

Iacob pro vtraque contrage seruis quomodo figurauit Christum.
Gen. 29.
Gen. 31

Rachel quid mystice.
Lia mystice quid.

Eccl 60.
Rom. 12.

Laban my-
sticè quid
designet.
Matt. 27.
Matt. 28.
Psal 67.

Luc. 14. 18.

Humilitatis
gradus duo-
decim qui
sunt.
Psal 111.
Bernardus.

Singularitas
vitiosa quæ.

Singularitas
bona ac ne-
cessaria.
quæ sit.

rum cultu fermè obcæcata, in fide tamen fœcunda: quandoquidem in ea multitudo maris, & plenitudo gentium venit ad Christum. Deinde etiam Rachel eidem coniuncta est, duos habens filios. i. populum, qui ante Christi aduentum saluatus est, reliquias Israel, id est, eum populum, qui post Antichristi exitium saluabitur. Hic Jacob Christus iturus ad terram suæ natiuitatis, licet à Laban, id est, populo suo propinquo secundum carnem persecutionem pateretur, atque post mortem suam in sepulchro militibus vallatis custodiretur, non potuit tamen eius iter impediri custodibus in eius resurrectione perterritis, & veluti mortuis factis, sed solutis vinculis inferni, & captiua ducta captiuitate liber intrauit in ciuitatem suam, vt nos omnes, hoc est, sui imitatores faceret illius municipes. Sequamur igitur eum charissimi fratres. Ascendamus cum eo. Docuit enim nos ipse modum ac viam ascendendi. *Qui se* (inquit) *humiliat, exaltabitur*. Simus igitur parui, imò nihil in oculis nostris. Sentiamus de nobis ipsis parum aut nihil, de alijs multum. Accusemus quotidie & lugeamus delicta nostra (quia nihil est nostrum præter peccatum) & arbitremur nos omni honore, omni verbo bono, omni beneficio, omni quæ consolatione cum diuina tū humana indignos. Hæc enim humiliatio scala est, qua descendentes ascendimus, seu exaltamur in cælum, cuius sanctus pater Benedictus duodecim gradus docet. Primum, timorem domini, eum videlicet, qui continet ab omni peccato, qui nihil negligit, & qui in mandatis domini cupit nimis. Alterum, abrenunciationem sui ipsius, hoc est, qua non amat quis voluntatem propriam.

Tertium, obedientiam. Hac enim exclusa nemo quidpiam mereri potest. Siquidem Spiritus S. gratū nō accipit, quicquid ei obtuleris, neglecto interum eo, quod debes.

Quartum, patientiam. Quintum, confessionem peccatorum: non eam, quæ solum vocalis est, sed quæ intus in corde detestatur, & cum gemitu plangit atque damnat peccatum. Sextum, contemptum sui. Sine hoc gradu frustra ædificatur, quicquid ædificatur. Est enim fundamentum spiritualis ædificij contemptus sui, siue amoris proprii mortificatio. Septimum, alios præferre sibi. Sunt namque qui se ipsos contemnunt, aut potius sibi ipsis videntur contemnere se: verum sustinere nequeunt absque amaritudine alios sibi præferri. Octauum, nil singulariter agere. Est quedam singularitas vitiosa, vbi aliter quam regula Euangelij, aut aliter à monachis, quam regula habet monastica, viuunt, & singulari quis specie vitur deuotionis: idque ante oculos aliorum. Hæc singularitas, tamen quandoque ex simplicitate veniat cordis, tamen accipitur vt fere semper, tanquam vana gloriatio aut hypocrisis: id deò scandalizat infirmas conscientias magis quam ædificat.

Alia singularitas est, vbi quis ea, quæ tenetur facere, iuxta statum suum agit feruenter, perfectè, atque palam, cæteris delinquentibus, aut tepide remissè quæ agentibus. Hæc singularitas non modo bona, sed est etiam necessaria. Hoc modo omnes sancti fuere singulares. Hoc modo quisquis es in congregatione, vbi alij transgrediuntur, necesse est non participem te fore alienæ præuaricationis, alioqui eris & damnationis. Necesse est, inquam, singularis sis seruans ea, quæ Deo, aut in baptismo, aut in professione promissisti. Ibi enim nequaquam oportet te moribus conformari tepidorū aut perperam

agen

agentium: quia nihil excusabit, sed magis aggrauabit te delinquentium multitudinem, si tu simul delinquendo particeps dissolutæ eorum conuersationis fueris. Abstractam igitur, si tibi ita contingat necesse est ducas vitam, à delinquentium consortio alienam. Nam etsi, vt par esset, verbis non audes aut potes alienas transgressiones corripere, tuo exemplo bono, tua sancta singularitate, quam damnabiliter alij viuunt, eis commonstra: seruato tamen interim humilitatem cordis, ne ad iudicandum aspernandumque teneris. Nonnum, tacere vsque ad interrogationem. Philosophi, pagani, ethnici, sapientes cuncti, eremitæ, monachi, & regularum atque cœnobiorum institutores consentiunt omnes in multiloquio non deesse peccatum: sed eum, qui cupit philosophari aut (vt Christiane dicamus) qui Deo cupit vacare, in silentio oporteret expectare salutem Dei. Quam periculosa sit multa locutio, quã varia peccata linguæ quam vana absque refrenatione linguæ religio, inde liquet, quod omnes tam veteris, quam noui testamenti scriptores, atque adeo Christus ipse locutiones ociosas interdicit: idque non solum monachis, verum etiam quibuluis, Deo & non mundo seruire cupientibus. Testatur omnes regulæ patrum, testantur ipsa statuta nostra quam velint à suis alumnis silentium districte obseruari. Contra quæ statuta aut regulas contraire quantum sit peccatum, indicat se veritas censura seu pœnæ transgressoribus infligenda. Neque enim æqua seu pari pœna digna sunt statutorum quauis transgressiones, sed ibi grauius delinquitur, vbi studiosior atque seriosior fuit voluntas superioris aut regulæ iubentis, vt seruetur, siue vt obediatur. Porro constantiorem studiosioremque ac fortiorem præcipientis constat esse voluntatem, vbi non obtemperantibus maiorem minatur pœnam. Iam liquet ex sanctorum regulis, atque nostris statutis pro quauis fractione silentij pœnam debere grauem. Taceo quod legifer noster Christus omnibus suis militibus, hoc est, cunctis Christianis prædicit, de quouis verbo ocioso reddendam rationem in die iudicij. Heu si de verbis ociosis imò de omni verbo ocioso, quanta de verbo murmuratorio: aut detractorio, obsceno ratio reddenda est? Huic rationis reddendæ metus, hic timor diuini illius iudicij Carthusiensibus omnibus perpetuum indixit silentium. Beati qui illud seruaerunt. At infelix prorsus & miser, qui illud contemnit, aut per incuriam seu assuefactionem relinquit. Sentiet, qui eiusmodi est, in egressu animæ quid fecerit. Decimum, non esse facilem ad ridendum. Scimus qui dicit: *Va qui ridetis nunc, quoniam flebitis.* Hoc tamen dictum putamus de immoderato risu aut gaudio. Nam hilaritas moderata, risusque rarior ac modicus de re non improba aut inhonesta, non admodum, si graue est delictum, fiat loco & tempore congruo. Vndecimum, vbi etiam loqui oportet, pauca & rationabilia loqui: nimirum propter linguæ lubricitatem, inconstantiam, ac ad mala pronitatem: cuius nemo, si inceperit loqui, facile est continens. Duodecimum, statu & habitu humilitatem exercere, hoc est, vt in moribus, in operibus, in verbis, in vestibus, in cibo, in obsequijs, in loco, in societate, in exercitio & postremo in omnibus, quantum amet vilitatem & paupertatem custodes humilitatis, Ipsa ostendat veritate. Hac qui obseruauerit, qui ita se humiliauerit, qui cum Christo ad ima descenderit, cum eodem etiam ascendet, hic per

Prou. 10.

Treno. 3.

Iacob. 1.

Matt. 12.

Ibidem.

Luc. 6.

per augmentum gratiæ, & post per confortium gloriæ. Quod nobis omnibus largiatur Iesus Christus in secula benedictus, Amen.

IN EADEM SOLENNITATE.

De decem gradibus, quibus Christus in hac mortalitate descendit, in quibus nos eidem conformari oportet.

Sermo V.

Nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo, filius hominis, qui est in cælo. Ioan. III. Christi ascensionem ita hodie festiuam colimus tracta charissimi, vt admoneamur pariter cum ipso, nunc quidē in spiritu & spiritualiter, subinde verò & corpore & spiritu corporaliter ascendere, tanquam membra, illuc quo caput nostrum principiumquē præcelsit secuturi. Verum quia Christus ad patris dextram ascendit, ideò quia ante ad passionem, & cætera quæque humillima descendit: ita nobis quoque ad supernam gloriam aspirantibus necessarium est ad inferiora primum humiliari. Quia vero vtrique suum est tempus, nunc quidem descendendi, postea verò ascendendi, ne tempus illud præoccupare videamur, quod futurum est, de ascensione interim .i. de glorificatione nostra taceamus & quod modo nobis incumbit, hoc est, quomodo nunc descendamus cum Christo inquiramus.

4. Reg. 20.

Legimus Ezechiaæ ægotanti dum promitteretur à Domino sanitas, signum etiam additum, quo eiusdem promissionis infallibilis persuaderetur certitudo. Signum hoc fuit, quod sol in horologio decem lineis reuerteretur per gradus, quibus descenderat. Hoc signo accepto, futurum etiã crederet, quod promittebatur, hoc est, sanitate recuperata, lætum & alacrem se templum Domini ingressurum. Ezechias ægotans significat humanum genus lapsum cuius iuxta Esaïam, *omne caput languidum, & omne cor marens, & à planta pedis vsque ad verticem capitis non est in eo sanitas.* Qui etiam interpretatur aduersus, quia verè quilibet nostrum dicere potest: *Nisi quia Dominus adiuuisset me, paulò minus habitasset in inferno anima mea.* Huic itaq; ægotanti Ezechiaæ signum fuit promissæ liberationis consequendæ, decem lineis solem reuerti per gradus, quibus descenderat: quo significabatur naturæ humanæ vniuersum genus perfectam tum consequi sanitatem, cum sol iustitiæ Christus Dominus noster esset reuersus ascendendo ad gloriam patris per decem gradus, quibus ante humiliando se per incarnationem descenderat. Verum, quia nunc Christo debemus conformari in omnibus, quæ ad imitationem sui docere nos voluit: vnde si cum Christo volumus ascendere, necessarium fit nobis cum eodem ante descendere. Videndum est igitur nobis qui sint illi decem gradus, quibus ipse sol iustitiæ Christus Dominus noster descenderat, rursumque hodie reuertendo ascendit, vt illi, sicut ascendenti cupimus sociari, ita descendentem studeamus conformari. Itaque primus gradus est, quod descendit à patria in exilium huius mundi. De hoc descensu in libro Sapientiæ dicitur: *Mediam silentiam tenerent omnia, & nox cursu suo mediu iter haberet omnipotens sermo tuus Domine exiliens de cælis à regibus sedibus venit.* Et Christus ipse de se metipso: *Exiui, inquit, à patre & veni in mundum.* Per hunc descensum suum

Ezechias ægotans quid mysticè. Esaïa 1. Ezechias quid interpretetur. Psal. 93.

Gradus decem quibus Christus descendit, qui sint.

Sap. 18.

Ioan. 16.